

Rechtbank van eerste aanleg Antwerpen (afd. Antwerpen), vonnis van 4 mei 2016

Huwelijk – Vordering tot nietigverklaring van buitenlands huwelijk – Geen erkenning in België – Artikel 146bis BW – Celibaatsattest – Artikel 64 BW – Nieuw huwelijk – Schending openbare orde

Mariage – Action en annulation d'un mariage étranger - Pas de reconnaissance en Belgique - Article 146bis C. civ. – Certificat de célibat – Article 64 C. civ. - Nouveau mariage – Violation de l'ordre public

Inzake:

L.,

geboren te Doüar Ait Boulabdaya Midar (Marokko) op [...] en wonende te [...],

eisende partij, verder vermeld als "eiser",

- persoonlijk aanwezig en bijgestaan door Mr. Sanders Ludo, advocaat, kantoorhoudende te 2140 Borgerhout (Antwerpen), Bleekhofstraat 113/41 (ref. [...]),

Tegen:

T.,

geboren te Midar Nador (Marokko) op [...] en wonende te [...],

verwerende partij, verder vermeld als "verweerster",

- persoonlijk aanwezig en bijgestaan door Mr. Peeters Wim, advocaat, kantoorhoudende te 2140 Borgerhout (Antwerpen), Plantin en Moretuslei 141 (ref [...]),

- tevens bijgestaan door een tolk de heer Hadj Ayed Mohamed.

1. Procedure:

De rechtbank heeft onder meer kennis genomen van:

- de inleidende dagvaarding dd. 4 juni 2015,
- de beschikking conform artikel 747 §1 Ger. Wb. dd. 13 juli 2015,
- de conclusies van partijen en de pleitnota van het openbaar ministerie,
- de stukken van partijen en het openbaar ministerie.

De partijen in persoon evenals hun raadslieden werden gehoord op de zitting van 6 april 2016. Verweerster werd bijgestaan door een beëdigde tolk.

De heer E. De Bock, substituut procureur des Konings, gaf advies. De raadsman van verweerster heeft hierop gerepliceerd.

2. Vorderingen:

Eiser vordert:

- het huwelijk afgesloten door partijen op [...] 2010 te Midar (Marokko) nietig te verklaren op grond van artikel 146bis B.W.,
- ondergeschikt, de echtscheiding uit te spreken op grond van feitelijke scheiding conform artikel 229 §3 B.W.,
- de vorderingen van verweerster onontvankelijk, minstens ongegrond te verklaren,
- verweerster te veroordelen tot de kosten van het geding,

Verweerster vordert:

- in hoofdde de vordering van eiser onontvankelijk, minstens zonder voorwerp te verklaren,
- in ondergeschikte orde de vordering van eiser ongegrond te verklaren,
- in uiterst ondergeschikte orde, indien de rechtbank toch de nietigverklaring zou uitspreken, haar het voordeel van het putatief huwelijk toe te kennen,
- eiser te veroordelen tot de kosten van het geding,

3. Beoordeling:

Partijen sloten een huwelijk op [...] 2010 te Midar (Marokko).

Verweerster (Marokkaanse) bewam een visum gezinshereniging op grond van het huwelijk en kwam in België toe op 23 juli 2010.

Partijen waren sindsdien op hetzelfde adres ingeschreven tot 31 oktober 2011, doch blijkens een woonstcontrole was er op 14 mei 2011 al geen samenwoning meer.

De huwelijksakte werd omstreeks juli 2010 voorgelegd aan de ambtenaar van de burgerlijke stand Antwerpen, district Berchem, voor overschrijving. De ambtenaar vroeg advies aan het openbaar ministerie, doch dit bleef uit en op 11 mei 2011 verzocht eiser om niet tot erkenning van het huwelijk over te gaan.

De huwelijksakte werd aldus niet overgeschreven door de ambtenaar van de burgerlijke stand en het huwelijk werd aldus niet in het rijksregister ingeschreven (zie stuk 4 van eiser: "*burgerlijke staat: ongehuwd*").

Thans blijkt eiser huwelijksplannen te hebben met een andere vrouw en wenst hij een aangifte van huwelijk te doen conform artikel 63 B.W. Daartoe dient hij naast andere documenten te beschikken over "*een bewijs van de ongehuwde staat of van de ontbinding of nietigverklaring van het laatste voor een Belgisch ambtenaar van de burgerlijke stand voltrokken huwelijk en in voorkomend geval een bewijs van de ontbinding of de nietigverklaring van de huwelijken gesloten voor een buitenlandse overheid, tenzij ze een voor een Belgisch ambtenaar van de burgerlijke stand voltrokken huwelijk voorafgaan*" (artikel 64 §1, 4° B.W.).

Hij heeft aldus manifest een belang om een vordering in te stellen tot nietigverklaring van het buitenlands huwelijk, ondergeschikt tot het bekomen van een echtscheiding.

Wanneer hij evenwel de nietigverklaring, ondergeschikt de echtscheiding, vordert voor een Belgische rechtbank, stelt zich de vraag naar de al dan niet erkenning van het huwelijk in de Belgische rechtsorde.

Eiser kan meer bepaald voor een Belgische rechtbank maar de nietigverklaring van zijn huwelijk (of de echtscheiding) vorderen in de mate dat hij in België als gehuwde erkend is.

De buitenlandse huwelijksakte op zich volstaat daartoe geenszins (Cass. 15 mei 2015 (C.14.0295.N) en in het bijzonder de conclusie van advocaat-generaal Van Ingelgem:

"4. *Vóór het Wetboek van internationaal privaatrecht (WIPR) gold als regel dat buitenlandse akten van burgerlijke stand de plano erkend werden. Het WIPR heeft deze regel van de de plano erkenning bevestigd, maar voorziet tevens verschillende bepalingen met betrekking tot de doorwerking in België van buitenlandse akten. Naast artikel 27 WIPR dat de algemene regeling voor de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse authentieke akten voorziet, laat artikel 28 WIPR toe om onder bepaalde voorwaarden een buitenlandse akte bewijsrechtelijk gevolgen te laten sorteren. Daarnaast betreft artikel 29 WIPR de mogelijkheid om het bestaan van een dergelijke akte te aanvaarden.*

5. *Als dusdanig bepaalt artikel 29 WIPR dat met het bestaan van een buitenlandse rechterlijke beslissing of van een buitenlandse (authentieke) akte in België rekening kan worden gehouden zonder onderzoek naar de voorwaarde nodig voor de erkenning, de uitvoerbaarverklaring of de bewijskracht ervan.*

6. *Dit impliceert dat men in België rekening houdt met het feitelijk gevolg van het bestaan van de akte (in deze een huwelijksakte) zonder dat dit evenwel iets zegt over de inhoud ervan en daaraan enig gevolg kan worden gegeven in de Belgische rechtsorde.*

7. *Dit betekent dus dat er enkel rekening moet worden gehouden met het feit dat er een huwelijksakte is opgesteld, en niet dat rekening moet worden gehouden met het huwelijk als dusdanig. Op grond van een niet-erkende huwelijksakte kan men derhalve niet aantonen dat iemand gehuwd is. Ook artikel 28 WIPR m.b.t de bewijskracht van akten is hiervoor niet dienend. Vermits de bewijskracht zich enkel strekt tot de feiten die door de buitenlandse overheid vastgesteld zijn geweest, is deze vorm van doorwerking niet relevant om de eigenlijke inhoud van de akte gevolgen te laten sorteren. Bij een in het buitenland voltrokken huwelijk kan artikel 28 WIPR derhalve geenszins als grondslag dienen om het huwelijk an sich, met name het feit dat de betrokkenen getrouwd zijn, in België te laten doorwerken." (onderstreeping toegevoegd).*

Het feit dat de Dienst Vreemdelingenzaken op grond van het huwelijk een visum heeft afgeleverd, impliceert geenszins dat *erga omnes* zou gelden dat het huwelijk in België als erkend moet beschouwd worden. In de logica van de *de plano* erkenning van buitenlandse akten, zoals voorzien in artikel 27 WIPR, wordt de zogenaamde "conflictenrechtelijke toetsing" verricht door elke overheid die met de buitenlandse akte geconfronteerd wordt. Alleen een in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing die de akte erkent of weigert te erkennen is definitief en bindend voor alle overheden (Brussel 17 januari 2011, *Tijdschrift@ipr.be* 2011/1, 77).

Wanneer de staat van een persoon (gehuwd of niet) zoals *in casu* een "voorvraag" vormt in het kader van een procedure die voor een rechtbank aanhangig is, laat de *de plano* erkenning, zoals

voorzien in artikel 27 WIPR, toe dat de rechter zich tevens over de al dan niet erkenning uitspreekt (P. Wautelet, "De strijd tegen (schijn)huwelijken voltrokken in het buitenland: is het Belgisch IPR aan een update toe?" in X., *Nieuw internationaal privaatrecht: meer Europees, meer globaal*, Kluwer, 2009, (171), 181).

In geval van niet-erkenning van het buitenlands huwelijk zullen de vordering tot nietigverklaring (op grond van artikel 146bis B.W.) en de tegenvordering tot toekenning van het voordeel van het putatief huwelijk, alsook de ondergeschikte vordering tot echtscheiding, door de Belgische rechter zonder voorwerp dienen te worden verklaard en zal, eens de beslissing definitief zou zijn, *erga omnes* gelden dat met het buitenlands huwelijk in de Belgische rechtsorde geen rekening kan worden gehouden en eiser derhalve als ongehuwd dient te worden beschouwd. Het vonnis zal dan kunnen gelden als bewijs van ongehuwde staat in de Belgische rechtsorde in de zin van artikel 64 §1, 4° B.W. (vgl. Brussel 3 februari 2009, *NJW* 2009, 685).

In geval van erkenning van het buitenlands huwelijk, zullen de vorderingen tot nietigverklaring (op grond van artikel 146bis B.W.) en de tegenvordering tot toekenning van het voordeel van het putatief huwelijk zonder voorwerp dienen te worden verklaard en kan geoordeeld worden over de vordering tot echtscheiding.

De grondvoorwaarden voor het sluiten van een huwelijk dienen in principe aangeknoopt te worden aan het personeel statuut van de echtgenoten, *in casu* de Belgische en de Marokkaanse wet.

Naar Marokkaans recht dient een huwelijk gericht te zijn op het stichten van een duurzame levensgemeenschap en heeft de afwezigheid van toestemming of de ongeldigheid ervan de nietigheid van het huwelijk tot gevolg.

Wat de huwelijksstoestemming betreft, werd bij art. 12 van de Wet van 4 mei 1999 (*B.S.* 1 juli 1999) een artikel 146bis in het Belgisch Burgerlijk Wetboek ingevoegd, dat een materiële IPR-norm inhoudt ten aanzien van huwelijken waarbij een vreemdeling betrokken is.

Art. 146bis bepaalt: "Er is geen huwelijk wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit een geheel van omstandigheden blijkt dat de intentie van minstens één van de echtgenoten kennelijk niet gericht is op het tot stand brengen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde."

Overeenkomstig artikel 146bis B.W., waarop eiser zijn eis tot nietigverklaring steunt, dient het huwelijk van partijen nietig te worden verklaard wanneer, ondanks de gegeven formele toestemmingen tot het huwelijk, uit het geheel van de aangevoerde omstandigheden zou blijken dat de intentie van minstens één van de partijen kennelijk niet gericht was op het tot stand komen van een duurzame levensgemeenschap, maar enkel op het bekomen van een verblijfsrechtelijk voordeel dat is verbonden aan de staat van gehuwde.

Het verkrijgen van een verblijfsrechtelijk voordeel door het huwelijk volstaat dus op zichzelf niet om te besluiten tot de nietigheid van het huwelijk. Het betrachten van een verblijfsvoordeel, een materieel voordeel of om het even welk huwelijksvoordeel is immers legitiem en zeker niet onverenigbaar met de werkelijke wil om te huwen voor zover de aanstaande echtgenoten naast het beogen van een huwelijksvoordeel ook de bedoeling hebben gehad om een gebonden

levensgemeenschap tot stand te brengen. Uit een geheel van omstandigheden moet dus ook blijken dat minstens één van de echtgenoten niet de intentie had een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen.

De geldigheid als plechtige overeenkomst van een reeds afgesloten huwelijk dient te worden beoordeeld op het tijdstip van de huwelijksafsluiting.

Ongeacht de manifeste tegenspraak tussen partijen over het al dan niet samenwonen gedurende 9,5 maanden, het al dan niet samen slapen en het al dan niet hebben van seksuele contacten, dient te worden vastgesteld dat eiser in januari 2010 naar Marokko is gegaan om de huwen met verweerster op een ogenblik dat hij samenwoonde met Z., met wie hij een kind heeft (op dat ogenblik twee jaar) en met wie hij op dat ogenblik samenwoonde (zie de verklaring van Z. van 8 juli 2010, stuk 4 van het openbaar ministerie). Na het huwelijk bleef hij samenwonen met Z. en zijn dochter tot minstens 8 juli 2010 (zie haar verklaring). Van 9 tot 17 juli 2010 ging hij niettemin op vakantie in Marokko met H. (met wie hij thans wenst te huwen), doch op het trouwfeest in Marokko op 22 juli 2010 (niet toevallig nadat verweerster haar visum bekwam, zie haar verklaring van 17 mei 2011, stuk 6 van het openbaar ministerie) bleef hij afwezig..

In de gegeven omstandigheden kan slechts worden vastgesteld dat van de kant van eiser er onmogelijk sprake kan geweest zijn van een oprechte intentie om een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen met verweerster. In combinatie met de totale afwezigheid van enig spoor van een gemeenschappelijk leven tussen beide partijen, het leeftijdsverschil (eiser is dertien jaar ouder dan verweerster) en het feit dat eiser reeds voorheen een poging ondernam om een neef aan verblijfspapieren te helpen, kan maar worden besloten dat het huwelijk er uitsluitend op gericht is geweest verweerster aan verblijfspapieren te helpen.

Het geheel van de dossiergegevens (in het bijzonder deze hiervoor vermeld) en de chronologie van de gebeurtenissen, vormen voldoende gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens die aantonen dat verzoekers bij het aangaan van het huwelijk niet de daadwerkelijke intentie hadden een duurzame levensgemeenschap tot stand te brengen en dat het huwelijk er enkel op gericht was verzoekster een verblijfsrechtelijk voordeel te verschaffen.

Het huwelijk is bijgevolg in strijd met de openbare orde en kan derhalve niet worden erkend.

De vordering tot nietigverklaring (op grond van artikel 146*bis* B.W.) en de tegenvordering tot toekenning van het voordeel van het putatief huwelijk, alsook de ondergeschikte vordering tot echtscheiding, dienen derhalve zonder voorwerp te worden verklaard.

Partijen worden eik deels in het ongelijk gesteld zodat het passend is de kosten van het geding ten laste te laten van diegene die ze gemaakt heeft.

**OM DEZE REDENEN,
DE RECHTBANK,**

Stelt vast dat de wet op het taalgebruik in gerechtszaken is nageleefd.

Rechtdoende op tegenspraak.

Alle verdere en strijdige middelen verwerpend.

Zegt voor recht dat het huwelijk afgesloten tussen partijen op [...] 2010 te Midar (Marokko) niet kan erkend worden in de Belgische rechtsorde.

Verklaart derhalve de vordering tot nietigverklaring van het huwelijk (op grond van artikel 146*bis* B.W.) en de tegenvordering tot toekenning van het voordeel van het putatief huwelijk, alsook de ondergeschikte vordering tot echtscheiding zonder voorwerp en wijst ze alle af als ongegrond.

Legt de kosten van het geding ten laste van diegene die ze gemaakt heeft.

Dit vonnis werd uitgesproken op vier mei tweeduizend zestien in openbare zitting van de Kamer AF2, die samengesteld was uit:

H. Smeyers, rechter

C. Lemmens, griffier

E. De Bock, substituut procureur des Konings

